

Studieplan for Norsk, årsstudium (2013–2014)

Fakta om programmet

Studiepoeng: 60

Studiets varighet: 1 år

Undervisningsspråk: Norsk

Studiested: Halden

Kontakt

Studieveileder: Anne-Marit Brække

Telefon: +47 69 60 81 48

E-post: studier@hiof.no

Studieprogramansvarlig

Fakultet for lærerutdanninger og språk

Innholdsfortegnelse

- Hva lærer du?
- Opptak
- Oppbygging og gjennomføring
- Jobb og videre studier
- Studieplanen er godkjent og revidert
- Studiemodell

Hva lærer du?

Studiets læringsutbytte

Norsk er eit kunnskaps- og dannelsesfag, eit estetisk fag, eit språkfag og eit praktisk profesjonsfag. Læringsutbyttet i dei fire emna i studiet er knytt til fagleg kunnskap, ferdigheiter og generell kompetanse som er nødvendig for å kunne undervise i norskfaget på 5. - 10. trinn.

KUNNSKAP

Studenten

- har brei kunnskap om relevante teoriar om lesing og leseopplæring
 - har kunnskap om dei ulike funksjonane lesing kan ha for elevars utvikling og læring
 - har kunnskap om lesestrategiar
 - har omfattande kunnskap om kva som kjenneteiknar munnlege, skriftlege og samansette tekstar; fiksjonstekstar og sakprosatetekstar i ulike sjangrar, og tekstar frå eldre og nyare medium
 - har god kunnskap om relevante teoriar innan munnleg opplæring
 - kan nytte retorisk kunnskap i arbeid med munnlege og skriftlege tekstar
 - kjenner til sentrale og relevante litteraturteoretiske og litteraturdidaktiske omgrep og perspektiv
 - har inngåande kjennskap til ungdomslitteratur i ulike sjangrar og god forståing for korleis denne litteraturen har utvikla seg over tid
 - har kunnskap om barnelitteratur og nyare litteratur som vender seg mot vaksne lesarar
-
- har brei kunnskap om relevante teoriar om skriving og skriveopplæring
 - har kunnskap om dei ulike funksjonane skriving kan ha for elevars utvikling og læring
 - har kunnskap om skrivestrategiar
 - har brei kunnskap om språket som system og språket i bruk
 - har innsikt i språkutvikling hos barn og unge som allereie har tileigna seg grunnleggande lese- og skriveferdigheiter
 - har kunnskap om svensk, dansk og samisk og kjennskap til andre nordiske språk og nasjonale minoritetsspråk
 - har kunnskap om fleirspråklegheit, fleirspråkleg praksis og om det å lære norsk som eit andrespråk
-
- har utvida innsikt i korleis elevar på ungdomssteget kan vidareutvikle skriveferdigheitene sine, både elevar med norsk som førstespråk og norsk som andrespråk
 - har kunnskap om kva for funksjonar lesing og skriving har hatt og har i kulturen vår
 - har utvida kunnskap om munnlege og skriftlege sjangrar i tradisjonelle medium og innsikt i korleis elevar frå 5. til 10. trinn utviklar kunnskap om desse og kan nytte dei i eige tekstarbeid
 - har god innsikt i språklege endringsprosessar i fortid og samtid
 - har god innsikt i talemålsvariasjonen i moderne norsk på historisk og dialektologisk grunnlag
 - har kjennskap til språk som ungdom brukar
 - har inngåande kunnskap om norsk språkhistorie etter 1800 og om gjeldande normering av bokmål og nynorsk
-
- kan vurdere norskfaget og eigen praksis som norsklærer og grunngi vurderingane
 - har innsikt i norskfaget ut frå forskning og i høve til fagets historie og kan reflektere kritisk og konstruktivt ut frå slike perspektiv på faget
 - kan rettleie elevar i arbeidet med tekstar slik at dei kan utvikle seg sjølve, skaffe seg kunnskap og førebu seg for aktiv deltaking i offentlege rom og samfunnet som eit heile
 - kan sjå faget i eit større danningperspektiv og undervisninga som ein del av opplæringa i eit aktivt deltakardemokrati

FERDIGHEITER

Studenten

- kan vurdere og bruke relevante undervisningsmetodar i leseopplæring frå 5. til 10. trinn, både for elevar med norsk som førstespråk og andrespråk, og for elevar med bokmål som hovudmål og elevar med nynorsk som hovudmål
- kan leggje til rette for og stimulere elevar til variert munnleg bruk av språket
- kan bruke språk- og tekstkunnskap i arbeid med analyse, respons og vurdering av munnlege og elevtekstar for å fremje læring
- kan leggje til rette for at elevar får lese eit breitt utval litteratur, også sakprega tekstar i tradisjonelle og moderne medium, at dei utviklar leselyst og gode lesestrategiar og blir stimulerte til vidare lesing
- kan analysere, tolke og vurdere tekstar og presentere litterære og litteraturteoretiske innsikter på varierte måtar
- kan bruke varierte estetiske arbeidsmåtar for auka litteraturforståing og glede hos elevane
- kan samtale om litteratur og tilpasse form og innhald i samtalen med omsyn til kjønn, alder, kunnskap og kulturell bakgrunn hos mottakarane
- kan ta i bruk ulike digitale verktøy i norskopplæringa, skape og vurdere digitale, samansette tekstar

- kan leggje til rette for at elevane får skrive sakprega tekstar og fiksjonstekstar av ulikt slag
- kan vurdere og bruke relevante undervisningsmetodar i skriveopplæring og skriftforming frå 5. til 10. trinn, både for elevar med norsk som førstespråk og andrespråk, og for elevar som skriv på bokmål og elevar som skriv på nynorsk
- kan bruke språk- og tekstkunnskap i arbeid med analyse, respons og vurdering av skriftlege elevtekstar for å fremje læring
- kan nytte retorisk kunnskap i arbeid med skriftlege tekstar
- kan kartleggje og vurdere lese- og skriveferdigheiter, setje i verk relevante tiltak for tilpassa opplæring og oppdage lese- og skrivevanskar
- kan leggje til rette for og stimulere elevar til variert munnleg bruk av språket

- kan rettleie elevar i ulike former for skriftleg argumentasjon
- kan setje i gang, rettleie og vurdere skriftleg og samansett tekstproduksjon hos elevar på ungdomssteget og grunngi karakterane ein set
- kan leggje til rette og gjennomføre undervisning i den målforma som er sidemål for elevane
- kan lese, analysere, tolke og vurdere samansette tekstar, sjå dei i eit historisk perspektiv og setje dei inn i ein større kulturell og offentleg samanheng
- kan bruke kunnskap om talemål og skriftspråksnormering i skriveopplæringa
- kan bruke læreplanen i faget til å formulere mål for norskopplæringa og relevante kriterium for vurdering

- kan setje i gang, rettleie og vurdere munnleg og samansett tekstproduksjon hos elevar på ungdomssteget og grunngi karakterane ein set
- kan lese, analysere, tolke og vurdere samansette tekstar, sjå dei i eit historisk perspektiv og setje dei inn i ein større kulturell og offentleg samanheng
- kan rettleie elevar i bruk av litteraturfagleg kjeldemateriale
- kan samanlikne tekstar skrivne for ungdom og vaksne med omsyn på innhald, form og funksjon
- kan setje sentrale norske tekstar og eit utval samiske tekstar (i omsetjing) inn i ein historisk samanheng og sjå dei i lys av nordisk og annan internasjonal litteratur
- kan bruke læreplanen i faget til å formulere mål for norskopplæringa og relevante kriterium for vurdering

GENERELL KOMPETANSE

Studenten

- er sikker munnleg språkbrukar og stø i skriftleg bokmål og nynorsk
- kan arbeide med språk og tekst i fleirkulturelle klasse miljø og utvikle språk- og kulturforståing
- kan formidle norskfaglege insikter og tilpasse form og innhald til ulike målgrupper
- kan arbeide med språk og tekst i fleirkulturelle klasse miljø og utvikle ei kulturforståing som tar den fleirkulturelle røynda på alvor
- kan nytte fagleg kunnskap til kritisk og konstruktivt refleksjon
- kan arbeide sjølvstendig, og saman med andre, med elevars læring og utvikling i faget og på tvers av fag
- kan leggje til rette for at arbeidet med språk og litteratur kan styrke identiteten til elevane og oppmode dei til aktiv deltaking i det offentlege liv
- kan vurdere norskfaget og eigen praksis som norsklærar og grunngi vurderingane
- har innsikt i norskfaget ut frå forskning og i høve til fagets historie og kan reflektere kritisk og konstruktivt ut frå slike perspektiv på faget
- kan rettleie elevar i arbeidet med tekstar slik at dei kan utvikle seg sjølve, skaffe seg kunnskapar og førebu seg for aktiv deltaking i offentlege rom og samfunnet som eit heile
- kan sjå faget i eit større danningperspektiv og undervisninga som ein del av opplæringa i eit aktivt deltakardemokrati

Opptak

Generell studiekompetanse/realkompetanse.

Oppbygging og gjennomføring

Studiets oppbygging og innhald

Studiet har fire emne, kvart på 15 studiepoeng. Dei fire emna har desse hovudområda:

Norsk 101 Arbeid med litteratur og munnleg opplæring:

- Lesing og leseopplæring
- Litteratur og litteraturredidaktikk
- Munnleg opplæring

Norsk 102 Grammatikk, tekstteori og skriveopplæring:

- Skriveopplæring og arbeid med elevtekster med vekt på 5. - 10. trinn
- Språket som system
- Språkutvikling
- Språknormering, bokmål og nynorsk

Norsk 103 Språkhistorie, språkdiridaktikk og språkleg mangfald:

- Språkhistorie
- Sidemålsdidaktikk
- Lesing og skiving i historisk perspektiv, faghistorie
- Språkendring og talemålsvariasjon
- Fleirspråklegheit og norsk som andrespråk
- Språk i Norden

Norsk 104 Språk, litteratur og didaktikk:

- Lesing og leseopplæring med vekt på ungdomstrinnet
- Litteratur og litteraturredidaktikk
- Samansette tekster
- Språk og tekst i ulike medium

Meir detaljert beskriving av innhaldet i dei fire emna går fram av emnebeskrivingane.

Organisering og læringsformer

Læringsformer

I studiet blir det lagt vekt på at studentane skal møte varierte arbeidsformer, som for eksempel forelesingar, faglege diskusjonar, gruppearbeid og individuelt arbeid. Det vil også bli lagt vekt på at studentane skal ha ei utforskande tilnærming til faget og undervisninga i faget. IKT er integrert i studiet. Fronter blir brukt som læringsplattform.

Bibliotek

Biblioteket skal bidra til å auke studentane si evne til å søkje etter, finne, evaluere og bruke relevant fagleg informasjon. I tillegg til personleg service, kan studentane få bibliotekundervisning der målsettinga er at dei skal kunne søkje i norske informasjonsskjelder, ha kjennskap til internasjonale databasar og kunne vurdere kvalitet på informasjon. Det er også tilbod om kurs i referanseteknikk.

Arbeidskrav

Det er obligatoriske arbeidskrav til kvart emne, som går fram av emnebeskrivingane. Desse arbeidskrava må vere godkjende for å framstille seg til eksamen.

Praksis

Det er ikkje obligatorisk praksis i studiet, men det vil bli lagt opp til alternativ praksis for studentane i nokre periodar i de ulike tema.

Forsknings- og utviklingsarbeid

Studentane arbeider med forsknings- og utviklingsarbeid knytt til ein semesteroppgåve, sjå emnebeskriving (emne 104) for meir informasjon.

Internasjonalisering

I studia ved Avdeling for lærarutdanning blir det lagt vekt på at studentane skal sjå fag og lærararbeid i eit internasjonalt perspektiv. Det inneber at det blir lagt til rette for kontakt med tilsvarande utdanningsinstitusjonar i andre land og for utveksling av lærarar og studentar som ønskjer å arbeide spesielt med internasjonale spørsmål knytt til utdanning og læring.

I norskfaget blir det lagt vekt på det nordiske perspektivet.

Evaluering av studiet

For å kunne tilby ei aktuell og relevant utdanning av god kvalitet er vi avhengig av at studentane gir tilbakemeldingar og at dei tar del i evaluering av studia.

Det enkelte fagmiljøet har ansvar for å etablere faste og allment kjende rutinar for evaluering på emnenivå (EVA3). Sjå emnebeskrivingane for detaljar.

Tilbakemelding underveis

Studiet legg opp til samarbeid mellom lærarar og studentar gjennom at studentane gruppevis eller enkeltvis får tilbakemeldingar på eigne arbeid frå lærarar eller medstudentar. Sjå emnebeskrivingane for meir informasjon.

Vurdering

Obligatoriske arbeidskrav må vera godkjende før studenten kan framstille seg til eksamen i dei enkelte emna.

Studentane blir prøvd i begge målformer. Det er ikkje høve til fritak frå prøving i ei av målformene.

Det blir nytta bokstavkarakterar A-F, der A er beste og E dårlegaste beståtte karakter. Studentar som får karakteren F, har ikkje bestått. Studiet har både munnlege og skriftlege eksamensformer. Eksamensform for dei enkelte emna er beskrive i emnebeskrivingane.

Litteratur

Sjå emnebeskrivingane. Litteraturlister som er publisert for emne som ligg fram i tid, kan bli oppdaterte framfor kvart semester. Oppdaterte litteraturlister vil vere tilgjengelege i emnebeskrivingane ved semesterstart.

Jobb og vidare studier

Studiet kan f.eks. inngå i eit utdanningsløp som blir avslutta med praktisk-pedagogisk utdanning. Norsk årsstudium fyller kompetansekravet som er bestemt for å kunne bli tilsett som lærar i norsk på 5. - 10. trinn i norsk skole.

Studieplanen er godkjent og revidert

Studieplanen er godkjent

Fung. dekan Kjersti Berggraf Jacobsen, 1. juli 2011

Studieplanen er revidert

Studieleder Kjersti Berggraf Jacobsen, 20.4.13

Studieplanen gjelder for

Studieplanen gjeld for studieåret 2013 - 2014.

Studiemodell

Denne studiemodellen har en ny utforming. [Fortell oss hva du synes om den](#)

Høst 2013

Obligatoriske emner

LNOR10111 Arbeid med litteratur og munnleg opplæring	15 stp
LNOR10411 Språk, litteratur og didaktikk	15 stp

Vår 2014

Obligatoriske emner

LNOR10211 Grammatikk, tekstteori og skriveopplæring	15 stp
LNOR10311 Språkhistorie, språkdidaktikk og språkleg mangfald	15 stp

LNOR10111 Arbeid med litteratur og munnleg opplæring (Høst 2013)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 15

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Emneansvarlig: Camilla Häbler

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidsomfang
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i

- *Norsk årsstudium (60 studiepoeng)*
- *Norsk 1 (30 studiepoeng)*

Undervisningssemester

1. semester (haust).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

KUNNSKAP

Studenten

- har brei kunnskap om relevante teoriar om lesing og leseopplæring
- har kunnskap om dei ulike funksjonane lesing kan ha for elevars utvikling og læring
- har kunnskap om lesestrategiar
- har omfattande kunnskap om kva som kjenneteiknar munnlege, skriftlege og samansette tekstar; fiksjonstekstar og sakprosaetekstar i ulike sjangrar, og tekstar frå eldre og nyare medium
- har god kunnskap om relevante teoriar innan munnleg opplæring
- kan nytte retorisk kunnskap i arbeid med munnlege og skriftlege tekstar
- kjenner til sentrale og relevante litteraturteoretiske og litteraturdidaktiske omgrep og perspektiv
- har inngåande kjennskap til ungdomslitteratur i ulike sjangrar og god forståing for korleis denne litteraturen har utvikla seg over tid
- har kunnskap om barnelitteratur og nyare litteratur som vender seg mot vaksne lesarar

FERDGHEITER

Studenten

- kan vurdere og bruke relevante undervisningsmetodar i leseopplæring, både for elevar med norsk som førstespråk og andrespråk, og for elevar med bokmål som hovudmål og elevar med nynorsk som hovudmål
- kan leggje til rette for og stimulere elevar til variert munnleg bruk av språket
- kan bruke språk- og tekstkunnskap i arbeid med analyse, respons og vurdering av munnlege og elevtekstar for å fremje læring
- kan leggje til rette for at elevar får lese eit breitt utval litteratur, også sakprega tekstar i tradisjonelle og moderne medium, at dei utviklar leselyst og gode lesestrategiar og blir stimulerte til vidare lesing
- kan analysere, tolke og vurdere tekstar og presentere litterære og litteraturteoretiske innsikter på varierte måtar
- kan bruke varierte estetiske arbeidsmåtar for auka litteraturforståing og glede hos elevane
- kan samtale om litteratur og tilpasse form og innhald i samtalen med omsyn til kjønn, alder, kunnskap og kulturell bakgrunn hos mottakarane
- kan ta i bruk ulike digitale verktøy i norskopplæringa, skape og vurdere digitale, samansette tekstar

GENERELL KOMPETANSE

Studenten

- er sikker munnleg språkbrukar og stø i skriftleg bokmål og nynorsk
- kan arbeide med språk og tekst i fleirkulturelle klasse miljø og utvikle språk- og kulturforståing
- kan formidle norskfaglege innsikter og tilpasse form og innhald til ulike målgrupper
- kan arbeide med språk og tekst i fleirkulturelle klasse miljø og utvikle ei kulturforståing som tar den fleirkulturelle røynda på alvor
- kan nytte fagleg kunnskap til kritisk og konstruktiv refleksjon
- kan arbeide sjølvstendig, og saman med andre, med elevars læring og utvikling i faget og på tvers av fag
- kan leggje til rette for at arbeidet med språk og litteratur kan styrke identiteten til elevane og oppmode dei til aktiv deltaking i det offentlege liv

Innhold

Norsk 101 er konsentrert om tre fagområde:

- Lesing og leseopplæring
- Litteratur og litteraturdidaktikk
- Munnleg opplæring

Det vil bli arbeidd både teoretisk og skoleretta med alle emna, i samsvar med måla for læringsutbytte. Det fleirspråklege og fleirkulturelle perspektivet vil bli integrert i alle dei tre fagområda.

Det vil også bli lagt vekt på at studentane skal utvikle eigen kompetanse i både skriftlege og munnlege sjangrar.

Undervisnings- og læringsformer

Studentane skal møte varierte arbeidsformer. Tilnærminga til stoffet skjer i hovudsak gjennom forelesingar, arbeid i basisgrupper og individuelt arbeid. Informasjons- og kommunikasjonsteknologi skal også gå inn som ein sentral del av norskstudiet. IKT blir brukt som ein reiskap for læring, rettleiing, samarbeid og dokumentasjon. Norskfaget samarbeider dessutan med høgskolebiblioteket om tema som litteratursøk, referanseteknikk og akademisk skriving.

Arbeidsomfang

Forventet studieinnsats i emnet er beregnet til minst 20 timer pr uke inkludert undervisning.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

Mappeoppgåver

Det er fire arbeidskrav som studentane må få godkjent før dei kan framstille seg til eksamen.

Studentane får i løpet av semesteret oppgåver av fagleg og didaktisk karakter knytt til tema som det blir arbeidd med. Dei skriftlege arbeida skal lagrast digitalt i ei arbeidsmappe. Begge målformer skal vere representert i mappa, kvar med om lag 50 % av tekstmengda. Tilbakemelding på desse arbeida vil dels vere frå faglærarar og dels frå andre studentar, og nokre av arbeida skal dessutan vurderast av studenten sjølv, f.eks. i form av refleksjonslogg.

Eksamen

Individuell skriftleg eksamen, 8 timar

Målform: bokmål.

Hjelpemiddel: ordbok/ordliste og Kunnskapsløftet.

Det blir nytta bokstavkarakter A-F, der A er beste og E dårlegaste beståtte karakter. Karakteren F betyr ikkje bestått.

Vurderinga blir gjort av ein intern og ein ekstern sensor.

Evaluering av emnet

Emneansvarleg har ansvar for at det blir gjennomført evaluering av emnet (EVA3). Emneansvarleg har ansvaret for oppfølging av emneevalueringa.

Litteratur

Litteraturlisten er sist oppdatert i mai 2012.

Teoripensum:

- Lesing og leseopplæring

Lesedidaktikk av Astrid Roe (2008) (ca. 224 sider)

Sylvi Penne: "Å bli en som leser litteratur - en utviklingshistorie om lesing fra 6 til 16" i Sylvi Penne: *Norsk som identitetsfag - norsk læreren i det moderne* (2001) (ca. 19 sider) (K)

- Litteratur og litteraturdidaktikk
Barnelitteratur - sjangrar og teksttypar av Mjør, Birkeland og Risa (2006) (ca. 263 sider)
Diktboka av Per Olav Kaldestad (2006) (Teoridelen, dei første 130 sidene)
- Munnleg opplæring
Liv Marit Aksnes: "Muntligheten i norskfaget. Oversikt over feltet norsk muntlig" i: Frøydís Hertzberg og Astrid Roe *Muntlig norsk* (1999) (ca. 16 sider)
Helene Dam: "Hvordan arbeide med muntlig formidling i skolen?" i: Frøydís Hertzberg og Astrid Roe *Muntlig norsk* (1999) (ca. 12 sider)
Torlaug Løkensgard Hoel: "*Den første gang, den første gang...* Bygging av munnleg klasseromskultur i norskfaget" i: Frøydís Hertzberg og Astrid Roe *Muntlig norsk* (1999) (ca. 17 sider)
Sylvi Penne: "Nadia og retorikken" i: Frøydís Hertzberg og Astrid Roe *Muntlig norsk* (1999) (ca. 20 sider)
Frøydís Hertzberg: "Vurdering av muntlig - det går an" i: Frøydís Hertzberg og Astrid Roe *Muntlig norsk* (1999) (ca. 9 sider)
Retorikk i skolen av Jonas Bakken (2009) (ca. 120 sider)

Primærttekster:

3 biletbøker:

- Gro Dahle og Svein Nyhus: *Snill*
- Jon Fosse og Akin Düzakin: *Kant*
- Bjørn Sortland og Hilde Kramer: *Det hjertet husker*

Seks verk frå nyere nordisk barne- og ungdomslitteratur:

- Johan Harstad: *Darlah - 172 timer på månen*
- Klaus Hagerup: *Høyere enn himmelen*
- Arne Berggren: *Fisken*
- Astrid Lindgren: *Bröderna Lejonhjärta* (på svensk)
- Erlend Loe: *Kurt 4*
- Enten Jonathan Swift: *Gullivers reiser* eller Oscar K: *Don Quijote*

Eitt drama

- Henrik Ibsen - *Peer Gynt*

Ei fagbok for barn eller ungdom

- Erna Osland: *Skarpe tenner*

Fem nordiske romanar frå nyare tid:

- Lars Saabye Christensen: *Herman*
- Lars Amund Vaage: *Kunsten å gå*
- Mikael Niemi: *Populärmusik från Vittula*
- Ingeborg Arvola: *Forsiktig. Glass*
- Hanne Ørstavik: *Like sant som jeg er virkelig*

I tillegg er følgjande kompendium pensum

- Lyrikkompendium

- Essay, kortprosa og novellekompendium
- Kompendium i folkedikting

Sist hentet fra Felles Studentsystem (FS) 26. okt. 2021 02:47:18

LNOR10411 Språk, litteratur og didaktikk (Høst 2013)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 15

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Emneansvarlig: Leif Erik Vold

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidsomfang
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i

- *Norsk årsstudium (60 studiepoeng)*
- *Norsk 2 (30 studiepoeng)*

Undervisningssemester

1. semester (høst).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

KUNNSKAP

Studenten

- har utvidet innsikt i hvordan gutter og jenter på ungdomstrinnet kan motiveres til lesing og videreutvikle leseforståelse og lesestrategier, både elever med norsk som førstespråk og norsk som andrespråk
- har kunnskaper om hva som kjennetegner språklig kommunikasjon i ulike medium
- har utvidede kunnskaper om muntlige og skriftlige sjangrer i moderne medium og innsikt i hvordan elever fra 5. til 10. trinn utvikler kunnskaper om disse og kan benytte dem i eget tekstarbeid
- har kunnskaper om ulike teoretiske perspektiver og retninger i arbeidet med å forstå litteratur
- har god litteraturhistorisk oversikt og kunnskaper om sentrale verk i norsk fiksjonslitteratur og sakprosa og kjennskap til teorier om sammensatte tekster
- har kunnskap om hva som skjer når en tekst blir overført fra et medium til et annet (adaptasjon)

FERDIGHETER

Studenten

- kan sette i gang, veilede og vurdere muntlig og sammensatt tekstproduksjon hos elever på ungdomstrinnet og begrunne karakterene som blir satt
- kan lese, analysere, tolke og vurdere sammensatte tekster, se dem i et historisk perspektiv og sette dem inn i en større kulturell og offentlig sammenheng
- kan veilede elever i bruk av litteraturfaglig kildemateriale
- kan sammenlikne tekster skrevet for ungdom og voksne med hensyn til innhold, form og funksjon
- kan sette sentrale norske tekster og et utvalg samiske tekster (i oversettelse) inn i en historisk sammenheng og se dem i lys av nordisk og annen internasjonal litteratur
- kan bruke læreplanen i faget til å formulere mål for norskopplæringa og relevante kriterium for vurdering

GENERELL KOMPETANSE

Studenten

- kan vurdere norskfaget og egen praksis som norsklærer og begrunne vurderingene
- har innsikt i norskfaget ut fra forskning og fagets historie og kan reflektere kritisk og konstruktivt ut fra slike perspektiver på faget
- kan rettlede elever i arbeidet med tekster slik at de kan utvikle seg selv, skaffe seg kunnskaper og forberede seg for aktiv deltaking i offentlige rom og samfunnet
- kan arbeide med språk og tekst i flerkulturelle klassemiljø og utvikle språk- og kulturforståelse
- kan se faget i et større dannelsesperspektiv og undervisninga som en del av opplæringa i et aktivt deltakerdemokrati

Innhold

Norsk 104 er konsentrert om fire fagområder

- Lesing og leseopplæring med vekt på ungdomstrinnet
- Litteratur
- Sammensatte tekster
- Språk og tekst i ulike medium. Adaptasjon

Det vil bli arbeidet både teoretisk og skoleretta med alle emnene, i samsvar med måla for læringsutbytte. Det flerspråklige og flerkulturelle perspektivet vil det bli lagt særskilt vekt på i arbeidet med alle fagområdene.

Det vil også bli lagt vekt på at studentene skal utvikle egen kompetanse i både skriftlige og muntlige sjangrer.

Undervisnings- og læringsformer

Studentene skal møte varierte arbeidsformer. Tilnærminga til stoffet skjer i hovedsak gjennom forelesinger, arbeid i basisgrupper og individuelt arbeid. Informasjons- og kommunikasjonsteknologi skal også gå inn som en sentral del av norskstudiet. IKT blir brukt som et redskap for læring, veiledning, samarbeid og dokumentasjon. Norskfaget samarbeider dessuten med høgskolebiblioteket om tema som litteratursøk, referanseteknikk og akademisk skriving.

Arbeidsomfang

Forventet studieinnsats i emnet er beregnet til minst 20 timer pr uke inkludert undervisning.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

Én skriftlig fagtekst om et oppgitt emne med tilknytning til svensk språk, litteratur eller kultur. Omfang ca 4 sider.

For å kunne framstille seg til eksamen, må arbeidskravet være godkjent.

Eksamen

Emnet har to deleksamener:

Deleksamen 1: En semesteroppgave av fagartikkeltypen med et kritisk, reflekterende og analytisk innhold knyttet til en eller flere av tekstene i studiet.

Deleksamen 2: En firetimers skoleeksamen der studenten blir prøvd i kunnskapsstoff fra pensumet.

Tillatte hjelpemidler: ordbok/ordliste, både bokmål og nynorsk samt Kunnskapsløftet generell del og læreplanen for norsk.

Målformen på de to deleksamenene er valgfri, men én av dem må være på nynorsk og én av dem på bokmål.

Ved vurdering teller de to deleksamenene likt, og begge må være bestått for å få karakter i emnet.

Det blir benyttet bokstavkarakterene A - F.

Ved ikke bestått på en av deleksamenene, kan kun den deleksamenen som ikke er bestått tas på nytt.

Vurderinga blir gjort av en ekstern og en intern sensor.

Evaluering av emnet

Emneansvarlig har ansvar for at det blir gjennomført evaluering av emnet (EVA3). Emneansvarlig har ansvaret for oppfølging av emneevalueringen.

Litteratur

Litteraturlista er sist oppdatert i mai 2012.

Skjønnlitteratur:

Hele verk:

Islendingesaga: *Soga om Gisle Sursson*

Ludvig Holberg: *Erasmus Montanus*

Bjørnstjerne Bjørnson: *Synnøve Solbakken*

Henrik Ibsen: *Vildanden*

Amalie Skram: *Lucie*

Knut Hamsun: *Sult*

August Strindberg: *Fröken Julie* (NB: svensk utgave!!!)

Aksel Sandemose: *En flyktning krysser sitt spor*

Johan Borgen: *Lillelord*

Tarjei Vesaas: *Isslottet*

Jens Bjørneboe: *Haiene*

Dag Solstad: *Genanse og verdighet*

Per Olof Enquist: *Kapten Nemos bibliotek* (NB: svensk utgave!!!)

Karen Blixen: *Vintereventyr* (NB: dansk utgave!!!)

I tillegg kommer kompendium fra seksjonen med dikt og noveller. Disse vil være tilgjengelege før semesteret starter.

Teori:

Anne-Kari Skardhamar: *Kunsten å lese skjønnlitteratur*, Universitetsforlaget 2007

Per Thomas Andersen: *Norsk litteraturhistorie*, Universitetsforlaget

LNOR10211 Grammatikk, tekstteori og skriveopplæring (Vår 2014)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 15

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidsomfang
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i

- *Norsk, årsstudium*
- *Norsk 1 (30 studiepoeng)*

Undervisningssemester

2. semester (vår).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

KUNNSKAPAR

Studenten

- har brei kunnskap om relevante teoriar om skrivning og skriveopplæring
- har kunnskap om dei ulike funksjonane skrivning kan ha for elevars utvikling og læring
- har kunnskap om skrivestrategiar
- har brei kunnskap om språket som system og språket i bruk
- har innsikt i språkutvikling hos barn og unge som allereie har tileigna seg grunnleggande lese- og skriveferdigheiter
- har brei innsikt i korleis elevar på ungdomssteget kan vidareutvikle skriveferdigheitene sine
- har kunnskap om gjeldande normering av bokmål og nynorsk

FERDIGHEITER

Studenten

- kan leggje til rette for at elevane får skrive sakprega tekstar og fiksjonstekstar av ulikt slag
- kan vurdere å bruke relevante undervisningsmetodar i skriveopplæring og skriftforming på 5. - 10. trinn, både for elevar som skriv på bokmål og elevar som skriv på nynorsk
- kan bruke språk- og tekstkunnskap i arbeid med analyse, respons og vurdering av skriftlege elevtekstar for å fremje læring
- kan rettleie elevar i ulike former for skriftleg argumentasjon
- kan setje i gang, rettleie og vurdere skriftleg og samansett tekstproduksjon hos elevar på ungdomssteget og grunngi karakterane ein set
- kan nytte retorisk kunnskap i arbeid med skriftlege tekstar
- kan kartlegge og vurdere lese- og skriveferdigheiter, setje i verk relevante tiltak for tilpassa opplæring og oppdage lese- og skrivevanskar
- kan leggje til rette for og stimulere elevar til variert munnleg bruk av språket
- kan bruke læreplanen i faget til å formulere mål for norskopplæringa og relevante kriterium for vurdering

GENERELL KOMPETANSE

Studenten

- er sikker munnleg språkbrukar og stø i skriftleg bokmål og nynorsk
- kan formidle norskfaglege innsikter og tilpasse form og innhald til ulike målgrupper
- kan arbeide med språk og tekst i fleirkulturelle klassemiljø og utvikle ei kulturforståing som tar den fleirkulturelle røynda på alvor
- kan nytte fagleg kunnskap til kritisk og konstruktivt refleksjon
- kan arbeide sjølvstendig, og saman med andre, med elevars læring og utvikling i faget og på tvers av fag
- kan leggje til rette for at arbeidet med språk og litteratur kan styrke identiteten til elevane og oppmode dei til aktiv deltaking i det offentlege liv

Innhold

- Skriveopplæring og arbeid med elevtekster med vekt på 5. - 10. trinn
- Språket som system
- Språkutvikling
- Språknormering, bokmål og nynorsk

Det vil bli arbeidd både teoretisk og skoleretta med alle tema, i samsvar med måla for læringsutbyte.

Det vil også bli lagt vekt på at studentane skal utvikle eigen kompetanse i både skriftlege og munnlege sjangrar.

Undervisnings- og læringsformer

Studentane skal møte varierte arbeidsformer. Tilnærminga til stoffet skjer i hovudsak gjennom forelesingar, arbeid i grupper og individuelt arbeid. Informasjons- og kommunikasjonsteknologi skal gå inn som ein sentral del av norskstudiet. IKT blir brukt som ein reiskap for læring, rettleiing, samarbeid og dokumentasjon. Norskfaget samarbeider dessutan med høgskolebiblioteket om emne som litteratursøk, referanseteknikk og akademisk skrivning.

Arbeidsomfang

Forventet studieinnsats i emnet er beregnet til minst 20 timer pr uke inkludert undervisning.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

Mappeoppgåver

Det er fire arbeidskrav som studentane må få godkjent før dei kan framstille seg til eksamen. Arbeidskrava må leverast til fastsett tid.

Studentane får i løpet av semesteret oppgåver av fagleg og didaktisk karakter knytt til tema som det blir arbeidd med. Dei skriftlege arbeida skal lagrast digitalt i ei arbeidsmappe. Begge målformer skal vere representert i mappa, kvar med om lag 50 % av tekstmengda. Tilbakemelding på desse arbeida vil dels vere frå faglærarar og dels frå andre studentar, og nokre av arbeida skal dessutan vurderast av studenten sjølv, f.eks. i form av refleksjonslogg.

Mappa med godkjente innleveringar kan nyttast under eksamen.

Eksamen

Skriftleg eksamen, 8 timar

Målform: nynorsk

Hjelpemiddel: ordbok/ordliste, Kunnskapsløftet og mappe (sjå pkt. Arbeidskrav).

Det blir nytta bokstavkarakter A-F.

Vurderinga blir gjort av ein intern og ein ekstern sensor.

Evaluering av emnet

Fagansvarleg har ansvar for at det blir gjennomført evaluering av emnet. Dette vil skje gjennom ei sluttvurdering i form av eit spørjeskjema, som kan bli supplert med munnlege tilbakemeldingar frå studentane.

Litteratur

Litteraturlisten er sist oppdatert 13. desember 2013.

Bøker: Kulbrandstad, Lars Anders (2005): Språkets mønstre. Grammatiske begreper og metoder. Oslo: Univeristetsforlaget (300 s.)

Lyster, Solveig-Alma (2012): Elever med lese- og skrivevansker. Hva vet vi? Hva gjør vi? Oslo: Cappelen Damm Akademisk (ca 90 s.)

Skjelbred, Dagrun (2006): Elevens tekst. Et utgangspunkt for skriveopplæring. 3. rev. utgave. Oslo: LNU/Cappelen Akademisk Forlag (230 s.)

Artiklar og kapittel: Artiklar og kapittel merkte med K blir lagt i kompendium

Berge, Kjell Lars (2005): Skrivning som grunnleggende ferdighet og som nasjonal prøve - ideologi og strategier. I Aasen, Arne Johannes og Sture Nome (red.): Det nye norskfaget. Fagbokforlaget: Oslo. (21 s.) Kan også lesast her: <http://folk.uio.no/kjellbe/Skriving.pdf>

Dysthe, Olga og Frøydís Hertzberg (2009): Den nyttige tekstresponsen - hva sier nyere forskning? I Haugaløkken, Ove Kristian m.fl. (red.): Tekstvurdering som didaktisk utfordring. Oslo: Universitetsforlaget (8 s.) K

Evensen, Lars Sigfred (2010): En gyldig vurdering av elevers skrivekompetanse? I Smidt, J., Folkvord, I. og Aasen, A.J. (red.). Rammer for skriving. Om skriveutvikling i skole og yrkesliv. Trondheim: Tapir Akademisk Forlag. (18 s.) Kan også lesast her: <http://www.skrivesenteret.no/ressurser/en-gyldig-vurdering-av-elevers-skrivekompetanse/>

Hertzberg, Frøydis (2008): Grammatikk? I Nergård, Mette Elisabeth og Ingebjørg Tonne (red.): Språkdidaktikk for norsklærere. Oslo: Universitetsforlaget (10 s.) K

Hertzberg, Frøydis (2008): Sjangerskriving i ungdomsskolen: Fortelling er ikke nok. I Bjar, Louse (red.): Det er språket som bestemmer! Læring og språkutvikling i grunnskolen. Bergen: Fagbokforlaget/Landslaget for norskundervisning (18 s.) K

Iversen, Harald Morten (2011): «La det svinge» - en analyse og vurdering av en tiendeklassetekst. I Smidt, Jon, Solheim, Randi og Aasen, Arne Johannes (red.): På sporet av god skriveopplæring - ei bok for lærere i alle fag. Trondheim: Tapir Akademiske Forlag K

Larsen, Vibeke m.fl. (2007): 'Vurderingsprosjekt i norskfaget'. Norsk læreren, nr. 2. s. 12-23. Bergen: Fagbokforlaget (10 s.) K

Løvland, Anne (2007): På mange måtar. Samansette tekstar i skolen. Bergen: Fagbokforlaget/LNU. Kap. 3 og 5.

Martinsen, Kirsti (2008): Gutter + skriving er sant? I Norsk læreren, nr. 1, s. 12-16. (4 s.) K

Skjelbred, Dagrun (2010): Fra Fadervår til Facebook. Skolens lese- og skriveopplæring i et historisk perspektiv. Kap. 4: Skriveopplæring. Bergen: LNU/Fagbokforlaget (40 s.) K

Solheim, Randi, Ann Sylvi Larsen og Anne Charlotte Torvatn (2010): 'Skrivekulturar på mellomtrinnet - tre døme'. I Smidt, Jon (red.): Skriving i alle fag - innsyn og utspill. Trondheim: Tapir akademiske forlag (27 s.) K

Traavik, Hilde (2009): Grunnleggende ferdigheter: Hvorfor er de så viktige? I Traavik m.fl. (red.): Grunnleggende ferdigheter i alle fag. Oslo: Universitetsforlaget (11 s.) K

Aasen, Arne Johannes og Trygve Kvithyld (2012): Å skrive, det er å omskrive - funksjonell respons for å utvikle elevenes revisjonskompetanse. I Bedre skole nr. 1, s. 24-29 Kan også lesast her: http://www.utdanningsforbundet.no/upload/Tidsskrifter/Bedre%20Skole/BS_nr_1_11/BS_1-12/UTD-BedreSkole-0112-WEB_Kvithyld_Aasen.pdf

Læreplanen i norsk og andre relevante offentlege dokument: Lov om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (opplæringslova). Kan lesast her: <http://www.lovdatab.no/all/nl-19980717-061.html>

Forskrift til opplæringslova. Kan lesast her: <http://www.lovdatab.no/for/sf/kd/kd-20060623-0724.html>

Læreplan i norsk. Kan lesast her: <http://www.udir.no/k106/NOR1-05/>

Utdanningsdirektoratet (2012): Vurderingsrettleiingar og eksamensoppgåver: <http://www.udir.no/Vurdering/Eksamen-grunnskolen/Eksempeloppgaver-og-eksamensoppgaver-for-Kunnskapsloftet/Passord-til-eksempeloppgaver-vil-bli-oppgitt-av-forelesar>

Eleve tekster Eit utval elevetekster vil bli delt ut på forelesingane eller lagt ut i Fronter.

LNOR10311 Språkhistorie, språkdidaktikk og språkleg mangfold (Vår 2014)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 15

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Stuedsted: Halden

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidsomfang
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i

- Norsk, årsstudium
- Norsk 2 (30 studiepoeng)

Undervisningssemester

2. semester (vår).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

KUNNSKAP

Studenten

- har kunnskap om fleirspråklegheit, fleirspråkleg praksis og om det å lære norsk som eit andrespråk
- har utvida innsikt i korleis elevar med norsk som andrespråk kan vidareutvikle skriveferdigheitene sine
- har inngåande kunnskap om norsk språkhistorie
- har god innsikt i språklege endringsprosessar i fortid og samtid
- har god innsikt i talemålsvariasjonen i moderne norsk på historisk og dialektologisk grunnlag
- har kjennskap til språk som ungdom brukar
- har kunnskap om svensk, dansk og samisk og kjennskap til andre nordiske språk og nasjonale minoritetsspråk

FERDIGHEITER

Studenten

- kan vurdere og bruke relevante undervisningsmetodar i lese- og skriveopplæring på 5. - 10. trinn for elevar med norsk som andrespråk
- kan leggje til rette og gjennomføre undervisning i den målforma som er sidemål for elevane
- kan bruke kunnskap om talemål og skriftspråksnormering i skriveopplæringa
- kan legge til rette for variert grannespråksundervisning

GENERELL KOMPETANSE

Studenten

- kan vurdere norskfaget og eigen praksis som norsklærer og grunngi vurderingane
- har innsikt i norskfaget ut frå forskning og i høve til fagets historie og kan reflektere kritisk og konstruktivt ut frå slike perspektiv på faget
- kan rettleie elevar i arbeidet med tekstar slik at dei kan utvikle seg sjølve, skaffe seg kunnskap og førebu seg for aktiv deltaking i offentlege rom og samfunnet som eit heile
- kan arbeide med språk og tekst i fleirkulturelle klassemiljø og utvikle språk- og kulturforståing
- kan sjå faget i eit større danningperspektiv og undervisninga som ein del av opplæringa i eit aktivt delakardemokrati

Innhold

Norsk 103 er konsentrert om desse fagområda:

- Fleirspråklegheit og norsk som andrespråk
- Sidemålsdidaktikk
- Språkhistorie
- Faghistorie
- Språkendring og talemålsvariasjon
- Språk i Norden

Det vil bli arbeidd både teoretisk og skoleretta med alle tema, i samsvar med måla for læringsutbyte.

Det vil også bli lagt vekt på at studentane skal utvikle eigen kompetanse i både skriftlege og munnlege sjangrar.

Undervisnings- og læringsformer

Studentane skal møte varierte arbeidsformer. Tilnærminga til stoffet skjer i hovudsak gjennom forelesingar, arbeid i basisgrupper og individuelt arbeid. Informasjons- og kommunikasjonsteknologi skal gå inn som ein sentral del av norskstudiet. IKT blir brukt som ein reiskap for læring, rettleiing, samarbeid og dokumentasjon. Norskfaget samarbeider dessutan med høgskolebiblioteket om emne som litteratursøk, referanseteknikk og akademisk skriving.

Arbeidsomfang

Forventet studieinnsats i emnet er beregnet til minst 20 timer pr uke inkludert undervisning.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

Studentane får i løpet av semesteret oppgåver av fagleg og didaktisk karakter knytt til tema som det blir arbeidd med. Til saman er det fem arbeidskrav. For å kunne framstille seg til eksamen må fire av desse vere gjennomført til rett tid og godkjent av faglærar. Tre av desse arbeidskrava er skriftlege, eitt er praktisk retta og eitt er knytt til dansk som nabospråk:

1. Ein lengre fagartikkel.
2. To skriftlege arbeid skal lagrast digitalt i ei arbeidsmappe. Tilbakemelding på desse arbeid a kan dels vere frå faglærarar og dels frå andre studentar, og nokre av arbeid a kan dessutan vurderast av studenten sjølv, f.eks. i form av refleksjonslogg.
3. Praktisk retta arbeid
4. Studietur eller oppgåve knytt til dansk som nabospråk

Begge målformer skal vere representert i mappa, kvar med om lag 50 % av tekstmengda.

Meir detaljert beskriving av desse arbeidskrava vil bli gitt ved undervisningsstart.

Eksamen

Munnleg, individuell eksamen

Den munnlege eksaminasjonen er normalt todelt. Først presenterer studenten ei sjølvvald tekst frå den godkjente innleveringsmappa. Presentasjonen skal vere mest mogleg reflekterande rundt eigen arbeidsprosess, og ikkje bare vere eit referat av innhaldet i fagteksta. Presentasjonen skal normalt ta 3-5 minutt. Deretter følgjer ein eksaminasjonsdel på omlag 30 minutt, der sensorane og studenten har ei fagleg samtale med utgangspunkt i eitt eller fleire av tema i mappearbeida eller pensumlitteraturen.

I vurderinga vil både det faglege innhaldet og dei munnlege ferdigheitene bli vurdert.

Det blir nytta bokstavkarakter A-F, der A er beste og E dårlegaste beståtte karakter. Karakteren F betyr ikkje bestått.

Vurderinga blir gjort av ein intern og ein ekstern sensor.

Evaluering av emnet

Fagansvarleg har ansvar for at det blir gjennomført evaluering av emnet (EVA3). Dette vil skje gjennom ei sluttvurdering i form av eit spørjeskjema, som kan bli supplert med munnlege tilbakemeldingar frå studentane.

Litteratur

Litteraturlista vil vere klar ved semesterstart.